

รายงานการวิจัย

เรื่อง

พฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชาชนในเขตจังหวัด
นครปฐม ปี 2552

**Food Consumption Behaviors of People Living in
Nakorn Pathom Province in the year 2009**

อาจารย์ ดร.นรินทร์ สังข์รักษา

ผศ.(พิเศษ) ดร.น.พ. คงเดช ลีโทชวลิต

นายชำนาญ สุญสินภัย

รายงานการวิจัยฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครปฐม

ชื่อเรื่อง พฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชาชนในเขตจังหวัดนครปฐม ปี 2552

คณะผู้วิจัย ดร. นรินทร์ สังข์รักษา ผศ.(พิเศษ).ดร. นพ.คงเดช ลีโทชวลิตและชำนาญ บุญสินภัย

คำสำคัญ พฤติกรรมการบริโภคอาหาร /ประชาชนจังหวัดนครปฐม

ปีงบประมาณ 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับความรู้การบริโภคอาหารของประชาชนในเครือข่ายประกันสุขภาพ (CUPs)ของจังหวัดนครปฐม 2) พฤติกรรมการบริโภคอาหารของประชาชนในเครือข่ายประกันสุขภาพ (CUPs)ของจังหวัดนครปฐม 3) คุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านคุณลักษณะของครอบครัว ปัจจัยด้านจิตวิทยาสังคม และปัจจัยด้านการสื่อสาร ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้องของประชาชนในเครือข่ายประกันสุขภาพ(CUPs)ของจังหวัดนครปฐม และ 4) การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนค่าเฉลี่ยของคะแนนความรู้การบริโภคอาหาร รูปแบบการบริโภคของครอบครัว และพฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะประชากรแตกต่างกันได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ภูมิลำเนาปัจจุบัน ระดับการศึกษา และอาชีพ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นของพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ถูกต้อง ค่า $\text{Alpha} = .9501$ และแบบสัมภาษณ์ระดับลึก (In-depth Interview) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 400 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 400 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และสัมภาษณ์ระดับลึก จำนวน 20 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาแสดงค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานใช้สถิติทดสอบที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า **ความรู้เกี่ยวกับการบริโภคอาหาร** พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ถูกต้องด้านอาหารโดยรวม ร้อยละ 63.50 อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความรู้ไม่ถูกต้อง ร้อยละ 36.50 **ความเชื่อในการบริโภคอาหาร** พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเชื่อในการบริโภคอาหารโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.45, S.D. = 1.152$) หากคิดคำนวณระดับความเชื่อในการบริโภคอาหาร เท่ากับร้อยละ 86.25 **ปัจจัยด้านการสื่อสาร** พบว่า กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลข่าวสารในการบริโภคอาหารโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85, S.D. = .978$) หากคิดคำนวณระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารในการบริโภคอาหาร เท่ากับร้อยละ 96.25 กลุ่มตัวอย่างมีการสื่อสารในการบริโภคอาหารในด้านแหล่งข้อมูลเรื่องการบริโภค โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62, S.D. = .978$) หากคิดคำนวณการสื่อสารในการบริโภคอาหารในด้านแหล่งข้อมูลเรื่อง

การบริโภค เท่ากับร้อยละ 90.50 พฤติกรรมการบริโภคอาหารของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมการปฏิบัติในการบริโภคอาหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.35, S.D.=1.167$) หากคิดคำนวณพฤติกรรมการปฏิบัติในการบริโภคอาหารเท่ากับร้อยละ 83.75 ส่วนพฤติกรรมการบริโภคอาหารที่ไม่ถูกต้อง ข้อที่ต่ำที่สุด คือข้อ 16 การดื่มเครื่องดื่มที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ ($\bar{X}=2.78, S.D.=1.415$) รองลงมา คือ การรับประทานผลไม้ดอง ผลไม้แช่อิ่มเป็นอาหารว่างทุกวัน ($\bar{X}=2.84, S.D.=1.421$)

กลุ่มตัวอย่างมีปัจจัยด้านความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ ปัจจัยด้านการสื่อสารด้านการบริโภคอาหาร มีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับสูง กับพฤติกรรมการบริโภคอาหารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 ($r=.751, .673$) ตามลำดับ และปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุและการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกในระดับต่ำและความสัมพันธ์ทางลบ กับปัจจัยด้านการสื่อสารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับต่ำกว่า .05 ($r=.106$ และ $-.127$) ตามลำดับ

การเปรียบเทียบคะแนนความรู้ด้านอาหารและโภชนาการ กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส การศึกษา และอาชีพ แตกต่างกัน มีคะแนนความรู้การบริโภคอาหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบคะแนนความเชื่อในการบริโภคอาหาร กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส แตกต่างกัน และสถานภาพสมรส แตกต่างกัน มีคะแนนความเชื่อในการบริโภคอาหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบคะแนนการได้รับข่าวสารด้านอาหารและโภชนาการ กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และการศึกษาที่แตกต่างกันมีคะแนนการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านอาหารและโภชนาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบคะแนนพฤติกรรมการบริโภคอาหาร กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการบริโภคอาหารแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**Title: Food Consumption Behaviors of People Living in Nakorn Pathom Province in the
year 2009**

**Research Team: Dr. Narin Sungragsa , Assist Dr. Kongdeaj Lethochavalit
and Chamnan Sunsinpai**

Key Words: Food Consumption Behaviors/ People Living in Nakorn Phatom

Annual Budget Year: 2009

Abstract

Based on both of the integrated research methodologies as to quantitative and qualitative methods, this research was aimed to study 1) knowledge level of the food consumption behaviors of people living in Nakorn Phatom Province 2) the food consumption behaviors of people living in Nakorn Phatom Province in the year 2009 3) the relationship between their personal characteristics, knowledge of food and nutrition, social physiology factor, communication factor about for food consumption behaviors 4) the comparison of their knowledge of food and nutrition, personal and family patterns, social physiology factor, communication factor of food consumption behaviors in different personal characteristics (sex, marital status, residence, educational level and occupational status). The research instruments were the structural questionnaire (reliability value = 0.9501) and the guidelines for in-depth interviewing. The first was employed with 400 respondents and was latter received accounted to 100 %. The second was utilized to in-depth interview with 20 key informants. The collected data was analyzed with the descriptive statistical technique (frequency, mean, and standard deviation) and the inferential statistic technique (t-test, one-way ANOVA, Pearson correlation). More of the deeper details in data were also qualitatively analyzed with the content analysis technique too.

From the results, 83.75% of them had the consumption behaviors at high level ($\bar{X}=3.3.35$). 63.50% also had the knowledge of food and nutrition Majority of them had the right knowledge of food and the right family patterns of food consumption (66.50% and 36.50% respectively). For the unhealthy food consumption behaviors, the chosen items which had the lowest scores were semi-cooked foods or raw foods ($\bar{X}=1.86$, S.D.= 1.289) and the following items were 1) alcohol drinks 2) foods contaminated with Borax, Nitrate, Sulfur. 86.250% also had the social psychology (belief) about food consumption($\bar{X}=3.45$,S.D.=1.152). 96.25% also had the most communication factor (information

food consumption)about food consumption. (\bar{X} =3.85,S.D.=.978) and 96.25% also had the most information source communication about food consumption. (\bar{X} =3.85,S.D.=.978).

There had the high positive significant correlation between knowledge of food consumption behaviors and communication factor of food consumption their food consumption behaviors ($P \leq 0.05$ and $r = .751, .673, .024$ respectively). Furthermore there had the significant difference of their food consumption behaviors when compared to their different ; age and education with communication factor ($P \leq 0.05$ and $r = .106, -.127$ respectively).